

Vlieg op

Gelaten zit ik in een vliegtuig op weg naar een congres in de VS. Urenlang reizen met 200 onbekenden in een te krappe ruimte. Niet mijn favoriete bezigheid.

Zodra de motoren beginnen te ronken, ruik ik die typische vliegtuiglucht. Het schijnt dat de buitenlucht via de kerosinemotoren de cabine inkomt. Weliswaar gefilterd, maar wie zegt mij dat die filters alle stoffen tegenhouden? Mijn cynisme kan voortkomen uit de knallende koppijn die ik steevast tijdens en na een vliegreis heb.

De vliegtuigbranche is momenteel bezig met een grootscheeps onderzoek naar het aerotoxic syndrome. Zo'n onderzoek is niet eenvoudig. Er zijn eerder metingen verricht, maar hebben we de juiste stoffen bemeten? Wat komt er eigenlijk vrij in een vliegtuigmotor? En worden mensen daar ziek van?

Ik zag laatst een documentaire over een piloot die ziek werd zodra hij het vliegtuig instapte. Waarom worden al die anderen dan niet ziek?, riepen de ongelovigen. Tja, mijn opa rookt drie pakjes per dag en is ver in de 90 ... Dat niet iedereen ziek wordt, is geen bewijs dat er niets aan de hand is.

Het programma toonde een duidelijk zieke piloot die in tranen uitbarstte bij het opstijgen van het vliegtuig. Helaas. Ook dat is geen bewijs. Alleen al het feit dat hij in een vliegtuig stapt, kan een psychologisch effect hebben. Wat niet wil zeggen dat het tussen zijn oren zit. Er waren objectief meetbare fysiologische effecten zichtbaar. Maar werden die veroorzaakt door de binnenlucht in het vliegtuig?

Al starend naar het wolkendek bedenk ik een onderzoek voor patiënten die lijden aan aerotoxic syndrome. Zij moeten beurtelings vliegen in een doorsnee vliegtuig, een vliegtuig waar de cabinelucht niet via de motoren loopt en een simulator. Terwijl ik een manier verzin om het onderzoek dubbelblind te maken, gilt een Amerikaanse stewardess paniekerig: 'O my God, o my God'. Ik voel de schrik tot in mijn tenen. Licht gespannen ga ik wat rechter opzitten, om te zien waar de terrorist met geweer zich bevindt. Gelukkig zie ik alleen onschuldige burgers die net als ik met grote ogen rondkijken. Ik buk voorover om het gangpad te scannen, maar daar ligt niemand dood te gaan aan een hartaanval. De onrust verstomt als blijkt dat een niet al te blije passagier het water uit een kapotte theekan over zich heen heeft gekregen. Het was al wat langer van de kook af, dus de man heeft geen brandwonden, alleen een ietwat gênante vlek in zijn broek.

Gerustgesteld zink ik terug in mijn bijna comfortabele vliegtuigstoel. De reis verloopt verder gesmeerd. We mogen zelfs iets langer vliegen dan gepland. Want na een ingezette landing maakt de piloot plotseling weer vaart en gaat terug het luchtruim in. Met een geruststellende stem legt hij uit dat de instrumenten geen cijfers toonden. Waarop hij de landing besloot te onderbreken. Kennelijk ging het om een tijdelijke storing, want de tweede landingspoging lukt wel.

Terwijl ik wacht bij de bagageband google ik het reisschema van de Holland-Amerika Lijn. «